

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

63.

KURIER LITIEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 6-го Августа — 1837 — Wilno. Piątek. 6-go Sierpnia.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Придворныя Извѣстія.

Санктпетербургъ, 30-го Іюля.

Въ прошедшее Воскресенье, 18-го Іюля, Государь Императоръ и Государыня Императрица изволили принимать, въ частныхъ аудіенціяхъ, Г. Генераль-Лейтенанта *Галькетта*, удостоившагося извѣстить Ихъ Величества о вступленіи Его Величества Короля *Эрнеста Августа* на престолъ Ганноверскій.

Того же числа, имѣли честь представляться Ихъ Императорскимъ Величества сыновья сего Генерала, Г. Капитанъ *Гей*, бывшій Адъютантъ Е. К. В. Герцога Кембриджскаго, Г. Капитаны Датской службы *Гей* и *Гарри*, и Капитанъ *Никольсз*, Командующій Американскимъ фрегатомъ, на которомъ прибылъ новый Министръ Северо-Американскихъ Соединенныхъ Штатовъ, Г. *Далласз*, съ семействомъ.

Петербургъ, 26-го Іюля.

Въ Воскресенье 25-го ч. с. м., Министръ Соединенныхъ Американскихъ Штатовъ Г. *Далласз* имѣлъ честь поднести Его Императорскому Величеству въ частной аудіенціи свою вѣщую грамоту и потомъ представляться Ея Величеству Императрицѣ, которой также представлялись Г-жа *Далласз* и ея дочери.

Гр. *Мернерз* Генераль Лейтенантъ Шведской службы и Уполномоченный поднести отъ своего Короля Государю Императору письмо, имѣлъ честь вручить таковое Его Величеству въ частной аудіенціи и потомъ удостоился быть принятымъ у Государыни Императрицы. — Въ сей же день имѣли честь представляться Ихъ Императорскимъ Величества, Адъютантъ Короля Швеціи и Норвегіи Гр. *Лилиенкранцз* и Г-нъ *Чю* Секретарь Американскаго Посольства. (*J. de St. P.*)

— Во вниманіе къ примѣрному самоотверженію Полоцкаго Уезднаго Казначея 9-го класса *Жданки*, спасшаго при пожарѣ города Полоцка казенные суммы, когда погибало имущество его и подвергалось опасности его семейство, Всемилостивѣе пожалованъ Кавалеромъ Ордена Св. *Владимира* 4-й степени.

— Въ Высочайшемъ Указѣ, за собственноручнымъ Его Императорскаго Величества подписаніемъ данномъ Правительствующему Сенату Іюля 22 числа, изображено: Внявъ ходатайству Любезнѣйшаго Сына Нашего, Наслѣдника Нашего Престола, Цесаревича и Великаго Князя *АЛЕКСАНДРА НИКОЛАЕВИЧА*, Мы признали за благо оказать нѣкоторыя облегченія и милости тѣмъ изъ находящихся въ Сибири ссыльнымъ, кои, хотя очернили себя заблужденіями и преступленіемъ, но нынѣ поведеніемъ своимъ заслуживаютъ, чтобы на нихъ было обращено дѣйствіе Нашего милосердія. Въ слѣдствіе сего, и рассмотрѣвъ представленныя Намъ о положеніи ссыльныхъ вообще свѣдѣнія, Повелѣваемъ: 1) Тѣмъ, кои, принадлежа къ податнымъ состояніемъ, сосланы въ Сибирь на поселеніе безъ телеснаго наказанія, дозволить возвратиться въ внутреннія губерніи Имперіи для избранія тамъ рода жи-

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Nowiny Dworu.

Санкт-Петербург, dnia 30-go Lipca.

W przeszłą Niedzielę, 18-go Lipca, CESARZ JEJ MOŚĆ i CESARZOWA JEJ MOŚĆ raczyli przyymować na prywatnych posłuchaniach, P. Jenerał-Porucznika *Hal-ketta*, który miał zaszczyt uwiadomić NAYJAŚNIEJSZE PAŃSTWO o wstąpieniu JEJ KRÓLEWSKIEJ MOŚCI *Ernesta Augusta* na tron Hannowerski.

Dnia tegoż mieli zaszczyt przedstawiać się NAYJAŚNIEJSZEMU CESARSTWU ICH MOŚĆ synowie tego Jenerała, P. Kapitan *Hay*, były Adjutant JEJ KRÓLEWSKIEJ WYSOKOŚCI Xięcia *Cambridge*, PP. Kapitanowie wojska Duńskiego *Hay* i *Harry* i Kapitan *Nikols*, dowodzący Amerykańską fregatą, na której przybył nowy Minister Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej P. *Dallas* z rodziną.

Peterhoff, 26-go Lipca.

W niedzielę, d. 25 ter. m., P. *Dallas*, Minister Stanów Zjednoczonych Amerykańskich, miał honor na audyencyi prywatnej złożyć JEJ CESARSKIEJ MOŚCI swe listy wierzytelne, a potem przyymowany był przez JEJ CESARSKĄ MOŚĆ; również CESARZOWEY JEJ MOŚCI prezentowane były Pani *Dallas* i jej córki.

Hrabia *Mörner*, Jenerał-Porucznik wojsk Szwedzkich, mający polecenie złożyć list swojego Monarchy CESARZOWI JEJ MOŚCI, miał honor wręczyć go na audyencyi prywatnej JEJ CESARSKIEJ MOŚCI, a potem był zaszczycony przyjęciem u CESARZOWEY JEJ MOŚCI. — Tego dnia mieli honor być prezentowani ICH CESARSKIM MOŚCIOM Hrabia *Lilienkranz*, Adjutant Króla Szwecyi i Norwegii, a także P. *Tshew*, Sekretarz Legacyi Amerykańskiej. (*J. de S. P.*)

— Z uwagi na przykładne poświęcenie się Połockiego Pwiatowego Skarbnego, 9-ey klasy *Żdanki*, który w pożarze miasta Połocka uratował summy skarbowe, kiedy ginęło jego mienie i była w niebezpieczeństwie jego rodzina, NAYJAŚNIEJIEY został mianowany Kawalerem Orderu Sw. *Włodzimierza* 4-go stopnia.

— W NAYWYŻSZYM Ukazie z Własnoręcznym JEJ CESARSKIEJ MOŚCI podpisem, danym Rządzącemu Senatowi d. 22 Lipca, wyrażono: „Mając wzgląd na wstawienie się nayulubieńszego Syna Naszego, NASTĘPCY NASZEGO TRONU, CESARZEWICZA i WIELKIEGO XIĘCIA *ALEXANDRA NI-KOLAJEWICZA*, uznaliśmy za dobre: udzielić niejakić ulg i łask tym z liczby zostających na Syberyi zesłańcom, którzy, lubo splamili siebie błędami i przestępstwami, lecz teraz prowadzeniem się swoim zasłużyli, ażeby ku nim zwrócone było NASZE miłosierdzie. Skutkiem tego, i po rozpatrzeniu przedstawionych Nam o stanie zesłańców w ogóle wiadomości, Rozkazuujemy: 1) Tym, którzy, należąc do podatkowych stanów ludności, zostani byli do Syberyi na osiedlenie, nie otrzymawszy kary cielesnej, pozwolić wrócić do wewnętrznych Gubernii Państwa, dla obrania tam sobie stanu, jeżeli w naznaczonych im miejscach zesłania wybyli nie mniej nad lat pięć, licząc po dzień przybycia

зни, если они въ назначенныхъ имъ мѣстахъ ссылки пробыли не менѣе 5 лѣтъ до прибытія Наслѣдника Престола Нашего, Цесаревича и Великаго Князя **АЛЕКСАНДРА НИКОЛАЕВИЧА** въ Тобольскъ, и во все сіе время вели себя неукоризненно, не бывъ ни подъ судомъ, ни въ бѣгахъ: изъ сего исключить только тѣхъ, кои сосланы за преступленія противъ вѣры, или же за бродяжество при упорномъ сокрытіи своихъ именъ, состоянія и происхожденія, или наконецъ по волѣ помѣщиковъ и по приговорамъ гражданскихъ и сельскихъ обществъ за неисправимое развратное поведеніе; исключить равномерно тѣхъ, кои, желясь въ Сибири, обзавелись тамъ прочнымъ хозяйствомъ, и сдѣдственно сами не пожелали бы оставить настоящихъ мѣстъ жительства. 2) Тѣмъ изъ сосланныхъ на поселеніе, кои не пожелаютъ или не могутъ воспользоваться дозволеніемъ возвратиться во внутреннія губерніи Имперіи по кратковременности пребыванія ихъ въ Сибири, или же по другимъ причинамъ, но кои также со времени ссылки вели себя неукоризненно и не были ни подъ судомъ, ни въ бѣгахъ, сократить въ половину сроки, назначенные для оставленія ихъ въ цѣхъ слугъ или разрядъ ремесленныхъ работниковъ, а находящихся во временныхъ заводскихъ работахъ немедленно освободить отъ сихъ работъ и обратить въ другіе разряды поселенцевъ съ льготами и правами, симъ разрядамъ предоставленными. 3) Имѣющимъ въ сдѣдствіе сего правила поступить изъ цѣха слугъ въ мѣщане и цѣховые и изъ ремесленныхъ работниковъ на поселеніе, а равно и предназначеннымъ прямо къ поселенію людямъ, даровать двойной срокъ свободы отъ платежа казенныхъ податей противу опредѣленнаго 749-ю статьею Свода Уставовъ осылныхъ, распространивъ сію милость и на тѣхъ поселенцевъ, кои уже водворены, но коимъ общее льготное отъ податей время не кончилось еще въ день прибытія въ Тобольскъ Наслѣдника Престола Нашего, Цесаревича и Великаго Князя **АЛЕКСАНДРА НИКОЛАЕВИЧА**. 4) Недоимки въ казенныхъ податяхъ, числящіяся на поселенцахъ, какъ возвращаемыхъ во внутреннія губерніи Имперіи, такъ и остающихся въ Сибири, изъ какого бы они состоянія ни поступили, простить и изъ счетовъ исключить, взыскавъ оныя съ тѣхъ только, кои уже болѣе 10-ти лѣтъ обзавелись собственнымъ прочнымъ хозяйствомъ. 5) Распространить сіи предназначаемыя для поселенцевъ облегченія и милости, кромѣ права возвратиться во внутреннія губерніи Имперіи, и на сосланныхъ въ Сибирь на поселеніе дворянъ, чиновниковъ и другихъ въ прежнемъ званіи своемъ не подлежащихъ тѣлесному наказанію, исключая лишь тѣхъ, кои по какимъ либо причинамъ подверглись ссылкѣ на поселеніе, хотя были обвинены въ важнѣйшихъ на основаніи Свода Законовъ Уголовныхъ каторжною работою наказываемыхъ преступленіяхъ. Сверхъ того тѣмъ изъ имѣющихъ воспользоваться даруемыми имъ облегченіями поселенцевъ сего рода, которые, находясь въ Сибири не менѣе 10 лѣтъ, хорошимъ поведеніемъ обратили на себя вниманіе мѣстнаго Начальства, дозволить переписаться, буде желаютъ, изъ поселенцевъ въ тамошнія гражданскія общества или же и вступить въ Сибирь или за Кавказомъ въ военную службу нижними чинами, на общемъ для людей сего рода основаніи. Главное мѣстное Начальство можетъ, по усмотрѣнію своему, разрѣшать имъ вступленіе и въ гражданскую въ Сибири службу, также нижними чинами съ производствомъ въ первый офицерскій постепеніи 12 лѣтъ, а по особеннымъ достойнымъ важныя причинамъ, и ходатайствовать предъ Нами о дозволѣніи нѣкоторымъ изъ нихъ возвратиться въ внутреннія губерніи Имперіи съ правомъ вступить тамъ въ гражданскую, или военную службу нижними чинами. Даруемыя Нами находящимся въ Сибири ссылными облегченія не могутъ быть распространяемы на преступниковъ, осужденныхъ въ каторжную работу; но дабы явить знакъ Монаршаго милосердія Нашего тѣмъ изъ нихъ, кои во время посѣщенія Тобольской губерніи Наслѣдникомъ Нашего Престола, Цесаревичемъ и Великимъ Княземъ **АЛЕКСАНДРОМЪ НИКОЛАЕВИЧЕМЪ**, испрашивали Его предъ Нами ходатайства, Повелѣваемъ: опредѣленный имъ судебными приговорами срокъ работы уменьшить одною третью или и половиною, смотря по роду ихъ преступленій, лѣтамъ и состоянію здоровья, предоставляя сіе разрѣшенію главныхъ мѣстныхъ Начальствъ; для осужденныхъ же въ сіи работы безсрочно, ограничить оный пятнадцатю годами, съ дозволеніемъ, по усмотрѣнію главныхъ въ Сибири Начальствъ сокращать и сей 15-ти лѣтній срокъ еще 5-ю годами для тѣхъ, кои будутъ сего заслуживать поведеніемъ своимъ въ теченіи остальнаго времени пребыванія ихъ въ работахъ, или же окажутъ

Наслѣдцы Трону Нашего, Цесаревича и Великаго Князя **АЛЕКСАНДРА НИКОЛАЕВИЧА** до Тобольска, и przez cały ten czas prowadzili się nienaganie, nie będąc ani pod sądem, ani w liczbie zbiegów. Od tego wyjąci są jedynie ci, którzy skazani zostali za przestępstwa przeciwko religii, lub za włóczęgę, połączone z upornym tajemieniem nazwisk, stanu, pochodzenia, i nakoniec tacy, którzy zesłani są z woli swych panów lub z wyroków miejskich i wiejskich gromad, za rozpustne, bez nadziei poprawy prowadzenie się. Wyłączają się też i ci, którzy, zawartszy w Syberii związki małżeńskie, założyli tam stałe gospodarstwo i przeto sami nie żądaliby opuścić dotychczasowych miejsc pobytu. 2) Dla tych zesłanych na osiedlenie, którzy nie będą żądali, lub nie będą mogli korzystać z pozwolenia powrotu do wewnętrznych Gubernii Cesarstwa, dla krótkości czasu ich zostawiania na Syberii lub dla innych przyczyn, lecz którzy również od czasu zesłania sprawowali się nienaganie i nie byli ani pod sądem, ani zbiegami, skrócić o połowę terminy, wyznaczone im w cechach, lub w rzędzie robotników rzemieślniczych, a znajdujących się na tymczasowych fabrycznych robotach, uwolnić od nich natychmiast i zaliczyć do innych rządów zesłańców, z prawami i ulgami, tym rządowi nadanymi. 3) Tym, którzy, z mocy powyższego prawda, przejdą z cechu sług na mieszczan i cechowych, a z rzemieślniczych robotników na osadników, tudzież wprost na osiedlenie przeznaczonym, darować podwójny termin wolności od opłaty skarbowych podatków w porównaniu z tym, jaki zakresłony jest 749 art. Połączenia Ustaw o zesłańcach, rozciągając tę łaskę i do tych zesłańców, którzy już są osiedleni, lecz dla których ogólny termin ulgi w podatkach, nie był jeszcze upłynął w dniu przyjazdu do Tobolska Nascłępcy Tronu Naszego, Cesarzewicza i Wielkiego Księcia **ALEXANDRA NIKOLAJEWICZA**. 4) Zaległości podatków skarbowych, liczące się na zesłańcach, tak mających pozwolenie wrócenia do wewnętrznych Gubernii, jako i na pozostających w Syberii, do jakiegobądź pierwsiastkowicie należeli stanu, darować i z rachunków wykreślić, uzyskując je tylko od tych, którzy już więcej, niż od lat 10-ciu, zaprowadzili stałe gospodarstwo. 5) Pomienione udzielające się ulgi i łaski, (wyjawszy pozwolenie wrócenia do wewnętrznych gubernij Państwa), rozciągnąć też i na zesłane do Syberii osoby stanu szlacheckiego, urzędników i innych, w pierwsiastkowym stanie swoim nieuległych karom cielesnym, wymując wszakże takich, którzy, z jakiegobądź przyczyn zostali zesłani na osiedlenie, mimo to, iż popełnili ważne podług Połączenia Praw Kryminalnych przestępstwa, uległe karze ciężkich robot. Nadto, tym z liczby mających korzystać z udzielających się łask zesłańców tego rzędu, którzy, zostając w Syberii nie mniej jak przez lat 10, dobrem prowadzeniem się zjednali względy miejscowej Zwierzchności, pozwolić, jeżeli tego żądać będą, ażeby byli wykreśleni z rzędu zesłańców i zapisani do tamecznych gromad miejskich, lub nawet weszli w Syberii lub za Kaukazem do służby wojskowej w rangach nieoficerskich, na ogólnych dla ludzi tego rodzaju zasadach. Główna Zwierzchność miejscowa może też, z własnej uwagi, pozwolić im wejść i do służby cywilnej w Syberii, również w rangach nieoficerskich, z prawem otrzymania pierwszej oficerskiej rangi po upływie 12-tu lat; ze względu zaś na szczególne, godne uwagi przyczyny, taż Zwierzchność będzie mogła wyjednać od Nas dla niektórych z nich pozwolenie powrotu do wewnętrznych Gubernii Cesarstwa, z prawem wejścia tam do cywilnej lub wojskowej służby w rangach nieoficerskich. Udzielające się przez Nas zostającym w Syberii zesłańcom ulgi nie mogą być rozciągnięte na przestępców, skazanych do ciężkich robot; lecz żeby dać dowód Mонаршого miłosierdzia Naszego tym z ich liczby, którzy podczas zwiedzenia Gubernii Tobolskiej przez Nascłępcę Tronu Naszego, Cesarzewicza i Wielkiego Księcia **ALEXANDRA NIKOLAJEWICZA**, błagali Go o wstawienie się do Nas, Rozkazujemy: naznaczone dla nich przez wyroki sądów zakresy zostawiania w robotach, skrócić o jedną trzecią część, lub nawet i o połowę, stosownie do rodzaju przestępstwa, wieku i stanu zdrowia, zostawując to do uwagi Głównych miejscowych Zwierzchności; dla skazanych zaś do robot na czas nieograniczonej, naznaczyć zakres lat piętnastu, pozwalając Głównym władzom w Syberii skracać i ten 15 letni zakres o lat 5 dla tych, którzy staną się tego godnymi prowadzeniem się swoim w ciągu pozostającego czasu zostawiania ich na robotach, lub którzy okażą się zasługującymi na szczególne zmiłowanie dla podeszłego wieku i słabości zdrowia. Ulgi te wszakże nie mają być stosowane do takich, skazanych na ciężkie roboty przestępców, którzy przeszli na ten rodzaj kary ze stanu osiedleńców, lub którzy, przed upływem terminu dla nich naznaczonego, popełnili, lub jeszcze

ся достойными особаго снисхожденія по преклонности лѣтъ и слабости здоровья. Сии облегченія не должны однакожь быть распространяемы на тѣхъ осужденныхъ въ каторжную работу, кои назначены въ оную изъ поселенцевъ, или же, до истеченія опредѣленнаго имъ срока впади или впадутъ въ новыя уголовныя преступленія.“ (С. В.)

— Высочайшею Грамотою, 1-го Іюля, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена *Св. Станислава 1 й степени*, Командиръ Кавалергардскаго Ея Величества полка, Генераль-Майоръ *Гринвальдъ*.

— Смоленскому Гражданскому Губернатору, Дѣйствительному Статскому Совѣтнику *Хмблницкому*, Всемилостивѣйше повелѣно быть Архангельскимъ Гражданскимъ Губернаторомъ.

— Архангельскому Гражданскому Губернатору, Статскому Совѣтнику *Рослацу*, Всемилостивѣйше повелѣно быть Смоленскимъ Гражданскимъ Губернаторомъ. (С. II.)

— По указу Ея Императорскаго Величества, Правительствующій Сенатъ слушалъ представленіе Г. Министра Финансовъ, при коемъ препровождавъ засвидѣтельствованный списокъ съ Высочайше утвержденнаго 15 минушаго Мая журнала Комитета, учрежденнаго для разсмотрѣнія разныхъ предположеній по Губерніямъ, возвращеннымъ отъ Польши, о гражданахъ и однодворцахъ, не подавшихъ о себѣ посемейныхъ списковъ, испрашиваетъ указовъ Правительствующаго Сената, кому слѣдуетъ, о приведеніи Высочайшей воли въ надлежащее исполненіе. *Въ приложенномъ же списокѣ изъяснено:* 1837 года Апрѣля 26, Комитетъ, учрежденный для разсмотрѣнія разныхъ предложеній по Губерніямъ, возвращеннымъ отъ Польши, слушалъ записку Министра Финансовъ о гражданахъ и однодворцахъ, не подавшихъ о себѣ посемейныхъ списковъ. По правиламъ 8-й народной переписи за прописныхъ, открытыхъ мѣрами Правительства при повѣркѣ поданныхъ сказокъ, виновные владѣльцы, общества, кагалы, волости или селенія подвергаются: а.) Платежу двойныхъ податей какъ за прошедшее съ 1-го Января 1835 года, такъ и на будущее время до новой ревизіи; б.) Штрафу 250 руб. за каждую прописную мужеска пола душу, и в.) Личному по суду наказанію по мѣрѣ вины. Относительно гражданъ и однодворцевъ Западныхъ Губерній, не записавшихся ни въ особую, указомъ 19 Октября 1831 года собственно для нихъ предписанную ревизію, ни въ 8-ю перепись, въ которую на случай невѣрности первой, вѣрно было ихъ также внести, возникла нынѣ по предмету установленныхъ за неподачу сказокъ взысканій, переписка, относящаяся существенно къ слѣдующимъ вопросамъ: 1.) Однодворцы и граждане Западныхъ Губерній, при обращеніи ихъ въ сии званія изъ бывшей Шляхты, не имѣли обществъ, образованіе которыхъ послѣдовало не только послѣ указа 1831 года объ особенной ихъ ревизіи, но и послѣ изданія правилъ для общей 8 народной переписи, Высочайше утвержденныхъ 16 Іюня 1833 года. Сказки, или посемейные списки для ревизіи, по указу 1831 года они подавали каждый лично за себя или за свое семейство, что оставлено въ своей силѣ и правилами 1833 года, и такъ за открытыхъ по послѣдней переписи прописными, должно ли установленныя двойныя подати (въ отношеніи однодворцевъ и гражданъ Западныхъ Губерній подымный сборъ) взыскивать въ подной суммѣ лично съ незаписавшихся, или какъ правилами 1833 года вообще для податныхъ состояній установлено, только половину, т. е. одинакой сборъ съ нихъ, а другую половину по общественной разкладкѣ; 2.) указомъ 1831 года не установлено съ незаписавшихся гражданъ и однодворцевъ никакого денежнаго штрафа, а вѣрно поступать съ ними какъ съ бродягами; правила же 1833 года, хотя и распространены на нихъ положеніемъ Комитета Западныхъ Губерній 18 Февраля 1835 года; но при томъ же предписано, чтобы Казенныя Палаты о тѣхъ прописныхъ душахъ, которыя будутъ впредь открыты мѣрами Правительства, не приступая къ рѣшительному распоряженію, доносили каждый разъ Министру Финансовъ, для общаго соображенія и распоряженія въ свое время. Въ сихъ обстоятельствахъ должно ли подвергать гражданъ и однодворцевъ Западныхъ Губерній, въ случаѣ открытія прописныхъ душъ, сверхъ двойнаго подымнаго сбора, еще и штрафу по 250 руб. за душу, обращаемому въ подобныхъ случаяхъ на общества другихъ податныхъ состояній? Министръ Финансовъ при разсмотрѣніи сихъ вопросовъ, имѣя въ виду относительно подымнаго сбора особаго положенія Комитета Западныхъ Губерній, Высочайше утвержденнаго 18 Февраля и 30 Іюня 1835 года, которыми пояснено, что двойной подымной сборъ надлежитъ взыскивать за прописку цѣлаго семейства, а когда пропу-

попѣнія, новыя преступства криминальные. (G. S.)

— Przez NAWYŻSZY Dyplomata, 1-go Lipca, Nayłaskawiey mianowany Kawalerem Orderu *S. Stanisława 1-go stopnia*, Dowódzca pólku Kawalergardów NAWYJAŚNIEYSZY CESARZOWEY JEX MOŚCI, Jenerał-Major *Grinwald*.

— Smoleńskiemu Cywilnemu Gubernatorowi, Rzecyzwistemu Radzcy Stanu *Chmielnickiemu*, Nayłaskawiey rozkazano bydź Archangielskim Cywilnym Gubernatorem.

— Archangielskiemu Cywilnemu Gubernatorowi, Radzcy Stanu *Hostawcowi*, Nayłaskawiey rozkazano bydź Smoleńskim Cywilnym Gubernatorem.

— Wedle Ukazu JEGO CESARSKIEY MOŚCI, Rządzacy Senat słuchali przedstawienia P. Ministra Skarbu, przy którém załączając zaświadczoną kopią NAWYŻEY utwierdzonego 15-go zeszłego Maja żurnалу Komitetu, ustanowionego dla rozpatrzenia różnych projektów w Guberniach, od Polski powróconych, o hrazdanych i jednodworcach, którzy nie podali o sobie spisów familiynych, prosi o ukazy Rządzacego Senatu, komu należy, o przeprowadzenie NAWYŻSZEY woli do należytego wypełnienia. *W załączonej zaś kopii wyrażono:* Roku 1837 Kwietnia 26, Komitet, ustanowiony dla rozpatrzenia różnych projektów w Guberniach, od Polski powróconych, słuchał zapiski Ministra Skarbu o hrazdanych i jednodworcach, którzy nie podali o sobie familiynych spisów. Podług prawideł 8 go popisu ludności, za opuszczonych, odkrytych przez śrzedki Rządowe przy sprawdzaniu podanych skazek, winni właściciele, gminy, kahalły, włoście albo wsie podpadają: a) Płaceniu podwójnych podatkow, tak za przeszłe od 1-go Stycznia 1835 roku, jako i na czas przyszły do nowego popisu; b) Sztrafowi 250 rubli za każdą opuszczoną męzkiey płci duszę, i c) Osobistey podług Sądu karze w miarę winy. Względnie Hrazdan i Jednodworców Gubernii Zachodnich, którzy się nie zapisali ani do osobney, przez Ukaz 19 Października 1831-go roku właściwie dla nich przepisanej rewizyi, ani do 8-go popisu, do którego w razie niewierności pierwszej, kazano było i ich także wpisać, wynika teraz w rzeczy o ustanowionych za niepodanie skazek uzyskani, korrespondencya, odnosząca się istotnie do za pytań następnych: 1) Jednodworcy i Hrazdanie Gubernii Zachodnich, przy obróceniu ich do tego nazwania z byłej Szlachty, nie mieli gmin, których utworzenie nastąpiło nie tylko po ukazie 1831 roku o osobney ich rewizyi, ale i po wydaniu prawideł do powszechnego 8-go popisu ludności, NAWYŻEY utwierdzonych 16-go Czerwca 1833 roku. Skazki, czyli familiyne spisy do rewizyi, podług ukazu 1831 roku, podawali oni każdy osobiście za siebie albo za swą rodzinę, co zostawiono w swej mocy i prawidłami 1833 roku, przeto za odkrytych od czasu ostatniego popisu ludności opuszczonych w nim, czy należy ustanowione podwójne podatki, (względnie jednodworców i hrazdan Gubernii Zachodnich pobor podymny), uzyskiwać w zupełney summie, właściwie z niezapisanych, albo jak prawidłami 1833 roku w ogólności dla stanów podatkowych ustanowiono, tylko połowę, to jest: pojedynczy pobor z nich, a drugą połowę podług rozkładu gminy; 2) przez Ukaz 1831 roku nie ustanowiono z niezapisanych hrazdan i jednodworców żadnego sztrafu pieniężnego, ale kazano z niemi postępować, jak z włoścami; prawidła zaś roku 1833-go, chociaż są na nich rozciągnięte przez postanowienie Komitetu Gubernii Zachodnich 18 Lutego 1835 roku; ale przytém przepisano, ażeby Izby Skarbowe o tych duszach opuszczonych, które w czasie przyszłym będą odkryte przez śrzedki Rządowe, nie przystępując do ostatecznego rozporządzenia, donosiły za każdym razem Ministrowi Skarbu, dla ogólnego rozstrząśnienia i rozporządzenia w swym czasie. W tych okolicznościach, azali mają ulegać Hrazdanie i Jednodworcy Gubernii Zachodnich, w zdarzeniu odkrycia dusz opuszczonych, oprócz podwójnego poboru podymnego, jeszcze i sztrafowi po 250 rubli za duszę, który spada w podobnych zdarzeniach na gminy innych stanów podatkowych? Minister Skarbu przy rozpatrzeniach za pytań, mając na względzie, co do poboru podymnego osobne ustanowienie Komitetu Gubernii Zachodnich, NAWYŻEY utwierdzone 18-go Lutego i 30 Czerwca 1835 roku, w których wyrażono, że podwójny pobor podymny należy uzyskiwać za opuszczenie całej rodziny, a jeżeli opuszczoną została część tylko rodziny, uzyskiwać tylko półtorony, mniema na rozstrzygnięcie obu za pytań: 1) Uzyskanie tego poboru podwójnego albo półtoronego, za opuszczonych w rewizyi hrazdan i jednodworców Gubernii Zachodnich, skutecznie, nie z gmin, ale z naczelników rodzin, którzy okażą się

щена только часть семейства, то взыскивать только полуторный, онъ полагаетъ въ разрѣшеніи обоихъ вопросовъ: 1.) взысканіе сего сбора двойного или полуторного, за пропущенныхъ по ревизіи гражданъ и однодворцевъ Западныхъ Губерній, производить не съ общества, а съ Начальниковъ семействъ, которые окажутся виновными въ неподачь ревизскихъ сказокъ за кого либо изъ семейства, или за цѣлое семейство; взысканію же 250 рублеваго штрафа за каждую прописную по ревизіи душу, обращаемаго закономъ на общества другихъ податныхъ состояній, гражданъ и однодворцевъ Западныхъ Губерній, не подвергать. 2.) Буде, однако кто либо изъ подвергнутыхъ платежу двойного или полуторного подымнаго сбора докажетъ, что не подача посемейнаго списка въ установленные правилами о 8-й народной переписи сроки, произошла не отъ его вины, а отъ задержанія списковъ старшиною общества, принявшаго на себя обязанность ихъ подачи, когда уже общества были образованы, то поступать съ виновными по мѣрѣ вины на основаніи общихъ правилъ, изложенныхъ въ статьяхъ 67 и 68-й приложенія къ своду законовъ о состояніяхъ. Независимо отъ сихъ вопросовъ о порядкѣ взысканія за прописныхъ по ревизіи однодворцевъ и гражданъ, вообще разсматривалось по дѣлу сему частное обстоятельство о незаписанныхъ по принадлежавшему Князьямъ Радзивилламъ мѣстечку Бердичеву 166 душахъ однодворцевъ и 16 душахъ вольныхъ людей, Волынская Казенная Палата, основываясь на довѣренности, выданной Радзивиллами управителю своему Парадовскому о представленіи ревизскихъ сказокъ за живущихъ въ Бердичевѣ дворянъ и вольныхъ людей, и на томъ, что Парадовскій, по силѣ сей довѣренности выдалъ многимъ изъ пропущенныхъ ярлыки въ полученіи отъ нихъ сказокъ и такимъ образомъ обеспечилъ ихъ въ вѣрномъ представленіи сихъ сказокъ въ ревизскую Коммиссію, положила двойныя подати и 250 рублевой штрафъ, за всѣхъ сихъ людей взыскать съ владѣльцевъ Бердичева. Но какъ однодворцы и вольные люди должны были представить за себя посемейные списки сами, дворяне же вовсе не подлежали и ревизіи, то по жалобѣ о семъ Князей Радзивилловъ, Министръ Финансовъ полагаетъ: предположеннаго Казенною Палатою взысканія съ нихъ не производить, но если кто-либо изъ числа прописныхъ, подавшихъ о себѣ сказки Парадовскому и получившихъ отъ него квитанціи, признанъ будетъ на основаніи настоящаго положенія, подлежащимъ взысканію, такимъ предоставить развѣдываться съ нимъ Парадовскимъ какъ съ собственнымъ повѣреннымъ, формальнымъ порядкомъ бывшему же въ Бердичевѣ Полицімейстеру Подполковнику Бореишъ, по настоянію котораго Князья Радзивиллы выдали Парадовскому довѣренность, оказавшуюся вовсе не нужною, замѣтить неумѣстное его въ семъ случаѣ требованіе. Комитетъ, находя предположенія Министра Финансовъ, въ семъ представленіи изложенныя, правильными, полагаетъ: предоставить ему привести оныя въ исполненіе. Приказали: о вышеизъясненномъ Высочайше утвержденномъ 15 минушаго Мая журналѣ Комитета, учрежденнаго для разсмотрѣнія разныхъ предположеній по Губерніямъ, возвращеннымъ отъ Польши, для приведенія въ извѣстность и надлежащаго исполненія, въ Губернскія Правленія и Казенныя Палаты возвращенныхъ отъ Польши Губерній послать указы; предоставя Волынскимъ: Губернскому Правленію и Казенной Палатѣ о приведеніи въ исполненіе изъясняемаго въ томъ журналѣ заключенія по частному обстоятельству, учинить надлежащее распоряженіе; о чемъ уведомить указами же Гг. Министровъ Внутреннихъ Дѣлъ и Финансовъ, во всѣ же Департаменты Правительствующаго Сената сообщить свѣденія, а для припечатанія въ Сенатскихъ вѣдомостяхъ экземпляръ указа препроводить въ Типографію при извѣстіи. Іюля 14 дня 1837 года. (По 1-му Департаменту.)

— Г. Министръ Юстиціи, при соображеніи съ законами ходатайства Харьковскаго Гражданскаго, исправляющаго должность Военнаго Губернатора города Харькова, о назначеніи пенсіи вдовѣ Титулярнаго Совѣтника *Бардакова*, служившаго архивариусомъ и столоначальникомъ въ Харьковской Гражданской Палатѣ, и не-получавшаго окладнаго жалованья, встрѣтивъ сомнѣніе, изъ какого разряда надлежитъ назначать пенсіи чиновникамъ, занимавшимъ штатныя должности и не получавшимъ окладнаго жалованья, входилъ о семъ съ представленіемъ въ Комитетъ Гг. Министровъ. Его Императорское Величество, по Положенію Комитета, изволилъ находить, что Св. уст. о пенс. и единовременныхъ пособіяхъ постановлено: въ ст. 1403-й, тѣмъ чиновникамъ, кои въ дѣйствительной службѣ получаютъ жалованья менѣе, нежели

винными неподанія ревизуемыхъ сказокъ за кого-либо изъ родины, либо за цѣлую родину; подъ uzyskanie zaś 250-rublowego sztrafa za każdą opuszczoną w rewizyi duszę, spadającą z mocy prawa na gminy innych stanów podatkowych, nie podciągać hradzan i jednodworców Gubernii Zachodnich. 2) Jeżeli jednakże ktokolwiek z uległych płaceniu podwójnego albo półtornego poboru podymnego przekona, iż niepodanie spisu familiynego w ustanowionych prawidłami o 8-m popisie ludności terminach, wynikło, nie z jego winy, ale z przyczyny zatrzymania spisów przez starszyne gminy, który przyjął na siebie obowiązek ich podania, kiedy już gminy były formowane, tedy postępować z winnymi w miarę winy na podstawie powszechnych prawideł, opisanych w artykule 67 i 68 dodatku do połączenia praw o stanach. Nie zależnie od tych zapytań o porządku uzyskiwania za opuszczonych w rewizyi hradzan i jednodworców, w ogólności rozpatrywana była w tej rzeczy szczególna okoliczność, o niezapisanych w należącym do Xiążąt Radziwiłłów miasteczku Berdyczewie 166 duszach jednodworców i 16 duszach ludzi wolnych, Wołyńska Izba Skarbowa, zasadzając się na plenipotencyi, wydanej przez Radziwiłłów swojemu Rządcy Paradowskiemu, o podaniu Rewizyjnych skazek za-mieszkających w Berdyczewie dworzan i ludzi wolnych, i na tém, iż Paradowski, na mocy tej plenipotencyi wydał wielom z opuszczonych jartyki na otrzymanie od nich skazek i tym sposobem zabezpieczył ich względem rzeczywistego podania tych skazek do Kommissyi Rewizyjnej, postanowiła podwójne podatki i 250 rublowy sztraf, za wszystkich tych ludzi uzyskać z właścicieli Berdyczewa. Ale, że jednodworcy i ludzie wolni powinni byli przedstawić sami za siebie spisy familiyne, dworzanie zaś zgół rewizyi nie ulegali, tedy po zanieśionej o tém Xiążąt Radziwiłłów, Minister Skarbu mniema: zamierzonego przez Izbę Skarbową uzyskania z nich nie czynić, ale jeżeli ktokolwiek z liczby opuszczonych, którzy podali o sobie skazki Paradowskiemu i otrzymali od niego kwitacye, uznany będzie na podstawie tego postanowienia, ulegającym uzyskaniu, takim zalecić rozprawić się z Paradowskim, jako ze swoim Plenipotentem, porządkiem formalnym, bytemu zaś w Berdyczewie Policmeystrowi Podpółkownikowi Boreyszy, na którego nalegania Xiążąt Radziwiłłowie wydali Paradowskiemu pełnomocnictwo, które się okazało zupełnie niepotrzebnem, wytknąć niestosowne jego w tym razie żądanie. Komitet, znajdując zdania Ministra Skarbu, w tém przedstawieniu objęte, za zgodne z prawidłami, mniema: zоставić mu przywiedzenie tego do skutku. Rozkazał i: o wyżej opisanym Naxwyżey utwierdzonym 15-go zeszłego Maja żurnale Komitetu, ustanowionego dla rozpatrzenia różnych projektów w Guberniach, od Polski powróconych dla przyprowadzenia do wiadomości i należytego wypełnienia, do Rządów Gubernialnych i Izby Skarbowych powróconych od Polski Gubernii postać ukazy, zaleciwszy Wołyńskim: Rządowi Gubernialnemu i Izbie Skarbowej o przyprowadzeniu do wypełnienia opisywanego w tym żurnale rozstrzygnięcia względem okoliczności szczególnej, uczynić należyte rozporządzenie; o czém zawiadomić również przez Ukazy PP. Ministrów: Spraw Wewnętrznych i Skarbu, do wszystkich zaś Departamentów Rządzącego Senatu postać uwiadomienia, a dla wydrukowania w Gazecie Senackiej exemplarz ukazu przesłać do drukarni przy zawiadomieniu. Lipca 14-go dnia 1837 roku. (Z pierwszego Departamentu).

— P. Minister Sprawiedliwości, przy porównaniu z prawami starania Charkowskiego Cywilnego, sprawującego obowiązek Wojennego Gubernatora miasta Charkowa, o naznaczeniu pensyi wdowie Radcy Honorowego Bardakowa, który był Archiwistą i Naczelnikiem Stołu w Charkowskiej Izbie Cywilnej, a który nie otrzymał wyznaczonej płacy, napotkawszy wątpliwość: z jakiego rzędu należy wyznaczać pensye urzędnikom, zajmującym obowiązki etatowe i którzy nie pobierali wyznaczonej płacy, czynił o tém przedstawienie do Komitetu PP. Ministrów. Jego Cesarska Mość po nastąpieniu postanowieniu Komitetu, raczył znajdować, że w Połączeniu Ustaw o pensjach i jednorazowych pomocach postanowiono: w art. 1403 tym Urzędnikom, którzy w służbie rzeczywistej pobierają płacę, mniejszą od naznaczonej w rozpisaniu pensyi, przeznaczają się ona przy odstaw-

какая назначается по росписанию пенсія, определяет- ся она при отставкѣ не по расписанію сему, но по мѣрѣ получаемого на службѣ жалованья; и въ ст. 1,421, чиновникамъ, занимавшимъ не канцелярскія, а высшія противъ оныхъ, или штатныя должности безъ жалованья, назначаются пенсіи изъ окладовъ, присвоенныхъ симъ должностямъ по росписанію, а потому, въ 9-й день минувшаго Іюня, Высочайше повелѣть соизволило: распространить дѣйствіе сей послѣдней статьи и на такихъ изъ означенныхъ въ оной чиновниковъ, коимъ вмѣсто постоянного окладнаго жалованья выдавались временно нѣкоторые суммы, если сіи временныя выдачи, или неокладное жалованье, въ теченіе послѣдняго года службы чиновника, составляли не менѣе оклада, по росписанію о пенсіяхъ должности его присвоеннаго; въ противномъ же случаѣ, руководствоваться приведенною выше 1403 ст. Св. пенс. уст. (Опубл. Пр. Сн. Іюля 13 дня 1837 года.) (С. В.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А В С Т Р І Я.

Вѣна, 26-го Іюля.

Слышно, что во время присутствія въ здѣшней столицѣ Эрцъ-Герцога Райнера, Италіанскаго Вице Короля, приведенъ въ исполненіе проектъ образованія благородной Италіанской лейбъ гвардіи для Императора, на томъ основаніи, на которомъ состоитъ и Венгерская гвардія. Устройство этой гвардіи будетъ столько ускорено, чтобы она могла уже исполнить службу при коронаціи въ Короли Ломбардо-Венеціанскіе.

— Все болѣе и болѣе слышно, что наше Правительство сдѣлаетъ 3-процентный заемъ, которому приписываютъ ожидаемое здѣсь прибытіе Барона Ротшильда.

— Турецкій Посланникъ Ферикъ-Паша отправляется непременно въ Россійскій лагерь при Одессѣ. Такъ какъ онъ беретъ съ собою весь свой дворъ, то полагаютъ, что не возвратится болѣе въ Вѣну.

31-го Іюля.

Ея Велич. Императрица, заболѣла нѣсколько насморкомъ и небольшою лихорадкою; 26 ч. обнаружилась у нея сыпь, которую признали корью. Лекарскій бюлетень отъ 28 ч. представляетъ эту болѣзнь какъ благополучно разрѣшившуюся.

— Изъ Неаполя мы получили письма сообщающія благоприятныя извѣстія о значительномъ уменьшеніи холеры въ семь городѣ.

— Говорятъ, что Князь Павелъ Эстергази, Посланникъ нашъ въ Лондонѣ, отправится изъ Англіи въ отпускъ на нѣкоторое время. Государ. Канцлеръ Князь Меттернихъ, пригласилъ Князя въ Богемію, куда отправится до прибытія своего въ здѣшнюю столицу.

Величка, 6-го Іюля.

Здѣсь устроивается посредствомъ общества на акціяхъ, заведеніе соляныхъ водъ, для употребленія по вѣсѣмъ до сѣхъ извѣстнымъ въ медицинѣ способамъ. Столько болѣзней удручающихъ человечество, по причинѣ которыхъ богатѣйшіе отправлялись къ морскимъ водамъ, теперь найдутъ и здѣсь пособіе не требующее большихъ издержекъ; такъ какъ ходатайствомъ общества на акціяхъ, прежде чѣмъ сие заведеніе будетъ имѣть нужныя строенія и все чѣмъ самыя лучшія этого рода заведенія должны быть снабжены, уже теперь въ нанятой для этой цѣли хорошей гостиницѣ, устроены четыре бани, въ коихъ можно имѣть ванны изъ прѣсной воды за 12 крейцеровъ съ примѣсью соли до полу ведра за 20 кр. съ солью вмѣстѣ съ сурою, также капельную баню за 30—40 крейцеровъ. При томъ за квартиру и всѣ другія удобства въ этой же гостиницѣ, столь умеренная назначена плата, что этимъ уже устранены всѣ невыгоды. Сверхъ того въ городѣ много квартиръ отдаются въ наемъ. (G. C.)

Ф Р А Н Ц І Я.

Парижъ, 26-го Іюля.

Въ газ. *Presse* помѣщено: „Ожидаемое прибытіе Принца Людвига Бонапарте въ Швейцарію, составляетъ происшествіе, которое должно обратить на себя вниманіе большихъ Державъ, потому что и для оныхъ, равно какъ и для Франціи, главное дѣло состоитъ въ сохраненіи спокойствія, которыми въ эти времена пользуется Европа. Не должно забывать что Принцъ Людовикъ Бонапарте при своемъ появленіи въ Страсбургѣ, возбудилъ воспоминанія о Республикѣ, равно какъ и о Императорскомъ Правленіи въ пользу своего предпріятія. Кромѣ того необходимость заставила его обратиться съ своими воззваніями ко всему, что только заключаетъ въ себѣ Европа скорого къ волненію и противнаго общественному порядку. Вѣроятно Швейцаріи не будетъ ожидать требованія, которое могло бы послѣдовать со стороны большихъ Державъ, но немедлен-

се, не подлугъ tego rozpisania, ale w miarę pobieraney w czasie służby płacy, i w artykule 1,421, Urzędnikom, którzy zajmowali nie kancelaryjne, ale wyższe w porównaniu z niemi, albo etatowe obowiązki, bez wyznaczonej płacy, naczynają się pensye z wyznaczenia; a zatem w dniu 9-m przeszłego Czerwca, Naryżer Rozkazać raczył: rozciągnąć moc obowiązującą tego artykułu ostatniego i na tych objętych w nim Urzędników, którym, zamiast stałej wyznaczonej płacy, wydawane były czasowie pewne summy, jeżeli te czasowe wydania, czyli niewyznaczona płaca, w biegu ostatniego roku służby Urzędnika, wynosiły nie mniej od wyznaczenia, podług rozpisania pensyi, jego obowiąz- kowi przyswojonej; w przeciwnym zaś razie, mieć za przewodnictwo wyżej przytoczony, 1,403 art. Połączenia ustaw o pensjach. (Opubl. przez Rz. Senat 13 Lipca 1837 roku.) (G. S.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

A U S T R I A.

Wiedeń, dnia 26 Lipca.

Słychać, że podczas obecności Arcy-Xięcia Rainera, Vice-Króla Włoskiego w tutejszej stolicy, przyszedł do skutku projekt utworzenia szlacheckiej gwardyi włoskiej przy boku Cesarza, na zasadach służących takież gwardyi węgierskiej. Urządzenie tej gwardyi będzie o tyle przyspieszone, aby mogła już odbywać służbę podczas koronacyi na Króla Lombardzko-Weneckiego.

— Coraz więcej słyszeć się daje, że Rząd nasz za- ciągnie 3 procentową pożyczkę, której przypisują spodziewane tu przybycie Barona Rotszylda.

— Poseł Turecki Ferick-Basza udaje się niezawodnie do obozu Rosyjskiego pod Odessą. Ponieważ zabiera z sobą cały dwór swój, wnoszą ztąd, że nie wróci wię- cey do Wiednia.

Dnia 31.

N. Cesarzowa Jmć będąc cokolwiek słaba na katar i małą gorączkę, dostała dnia 26 wyrzutów, które za odrę uznano. Biuletyn lekarski z dnia 28, przedstawia tę słabość, jako pomyślnie rozwiniętą.

— Z Neapolu otrzymaliśmy listy, zwiastujące pomyślną wiadomość o znaczném zmniejszeniu się cholery w tém mieście.

— Mówią, że Xiążę Paweł Esterhazy, Poseł nasz w Londynie, wyjedzie z Anglii na czas niejaki za urlo- pem. Kanclerz Państwa, Xiążę Metternich zaprosił Xięcia do Czech, dokąd uda się przed przybyciem swo- jém do tutejszej stolicy.

Wieliczka, 6 Lipca.

Tworzy się tu przez towarzystwo akcyjne, zakład kąpieli słonych, do używania wszelkim dotąd w me- dycy znanym sposobem urządzonych. Tyle cierpień przesładujących ród ludzki, dla których możniejsi dotąd udawali się do kąpieli morskich, dziś już znajdzie tutaj ratunek najmniejszym, ile bydy może, kosztem; za staraniem bowiem towarzystwa akcyjnego, nim ten zakład w potrzebne budowle i wszystko, co najpięknie- sze tego rodzaju zakłady posiadać mogą, zaopatrzonym będzie, już dziś w najętej do tego celu porządnej ober- ży, istnieją cztery nawygodniej urządzone łazienki, w których kąpiel z wody słodkiej za 12 kr., z domiesza- niem Surowicy (Salz-soole) aż do pół wiadra za 20 kr., z surowicą a razem i siarką, z odwarem siodu, albo mu- łem słonym, lub ter kroplaną (Tropfbad) za 30—40 kr. m. k. mieć można. Obok tego zaś mieszkanie w tute- jszej oberży i wszystkie wygody tak dalece mają tany umiar- kowanie ograniczone, iż przez to już wszelkim ukrzy- wdzeniom zapobieżono. W mieście, oprócz tego, mie- szkania liczne są do najęcia. (G. C.)

F R A N C Y A.

Paryż, dnia 26 Lipca.

W dzienniku *Presse* czytamy: „Oczekiwane przy- bycie Ludwika Bonapartego do Szwajcaryi jest rze- czą, która zwrócić powinna na siebie uwagę Wielkich Mocarstw, gdyż im i Francyi również wiele zależy na utrzymaniu spokojności, której w tym momencie u- żywa Europa. Nie należy zapomnieć, iż Xiążę Ludwik Bonaparte podczas ukazania się swojego w Straßbur- gu, wywołał wspomnienia o Rzeczypospolitej i o Rzą- dzie Cesarzkim, na stronę swojego przedsięwzięcia. Ko- nieczność przymusiła go nadto, wydać odezwę do wszy- stkich, co tylko ma w sobie Europa z burzycieli spo- kojności i nieprzypięcia porządku publicznego. Zape- wna dla tego Szwajcarya nie będzie oczekiwała we- zwań, któreby mogły być do niej czynione ze stro- ny Wielkich Mocarstw, lecz wkrótce zastosuje i do Xię- cia Ludwika Bonapartego postanowienie, które wy- rzekł Związek Szwajcarski przeciwko tych wycho-

но приведетъ въ исполненіе постановленіе, издаваемое Союзомъ противъ тѣхъ политическихъ выходцевъ, которыхъ пребываніе въ Кантонахъ оказалось бы вреднымъ дружественнымъ связямъ съ соседственными Государствами, примѣнивъ оное и въ отношеніи Принца Людовика *Бонапарте*.”

— Въ одной изъ здѣшнихъ газетъ помѣщено: „Мы замѣчаемъ съ нѣкотораго времени въ Англійскихъ журналахъ нѣкоторое опасеніе на счетъ состоянія здоровья Королевы *Викторіи* и изъ полученныхъ нами частныхъ писемъ равномерно заключать можно, что вѣроятно въ Парламентѣ вновь созванномъ, будутъ предложены нѣкоторые постановленія въ отношеніи наслѣдства престола на случай если бы Королева *Викторія* умерла не оставивъ потомства. Однакожъ кажется всѣ убѣждены, что Верхняя Палата не согласится принять постановленіе, по которому сдѣлана была бы какая либо перемѣна на счетъ наслѣдства престола.

— Сегодняшній *Мониторъ* заключаетъ Королевское постановленіе, по которому всѣ корабли подъ Неаполитанскимъ флагомъ во Французскихъ гаваняхъ, подвержены уплатѣ узаконенныхъ пошлинъ и повинностей, въ случаѣ же если бы эти пошлины не были столь значительны, какъ взимаемыя съ Французскихъ кораблей въ Неаполитанскихъ гаваняхъ, то Французскія начальства должны требовать, не смотря на опредѣленія законовъ, прибавки пополняющей количество пошлинъ въ сравненіи съ Неаполитанскими.

— Дѣло производимое въ здѣшнемъ уголовномъ судѣ, о Генералѣ *Донадь* по поводу издавнаго имъ сочиненія: *О Древней Европѣ, о Царяхъ и народахъ нашего времени*, вчера привлекло чрезвычайное множество слушателей. Не смотря на ловкую защиту Г-на *Ше д'Этанжъ*, Генералъ *Донадь* обвиняемый въ оскорбленіи Короля и покушеніи на низверженіе его правленія, объявленъ виновнымъ и приговоренъ къ тюремному заключенію на два года и къ уплатѣ 5,000 фр. пени. Редакторъ газ. *Quotidienne*, который сообщилъ изъ оной извлеченія и за это равномерно призванъ былъ въ судъ, объявленъ безвиннымъ.

— Въ *Gazette de France* помѣщено: „Г. *Женудъ* вчера долженъ былъ явиться предъ слѣдственными судьями. Допросы продолжались 3½ часа. Его обвиняютъ что онъ дѣйствуя за одно съ Гг. *Беррье* и *Вальшъ*, намѣренъ былъ призвать во Францію Герцогиню *Беррійскую* и ея сына, произвести междоусобную войну и низвергнуть существующее правленіе. Это обвиненіе основывается на одномъ благодарственномъ письмѣ Г. *Женуда* къ Герцогинѣ *Беррійской* переданномъ посредствомъ Г. *Вальша* и тоже на письмѣ Г. *Беррье* къ Г-ну *Вальшъ*. Также у другаго изъ нашихъ сотрудниковъ, Г. *Неттмана* теперь находящагося въ Лондонѣ, дѣлали на квартиру обыскъ.”

— Двое здѣшнихъ Ботанистовъ купили въ Шотландіи, за 1,250 фр. новую Камелію, названную *Фридерикъ Великій*, невидимой еще донинѣ величины. (A.P.S.Z.)

30-го Іюля.

Въ Вердунѣ 24 ч. распространился слухъ, которому мало вѣрили, что будто Принцъ Людовикъ *Бонапарте* прибылъ въ тамошнія окрестности и скрывался неподалеку оттуда въ Френъ-анъ-Веврѣ. По этой, или другой причинѣ, всѣ экипажи прибывающіе въ Вердунъ, Нанси и Монтмеди, тщательно осматриваются; при воротахъ и заставахъ, поставлены жандармы. Получающіе достоверныя извѣстія, утверждаютъ, что Правительство наблюдаетъ не за Принцемъ Людовикомъ *Бонапарте*, но за другою важнѣйшею особою.

— Молодые здѣшніе лѣкаря, отправившіеся въ Неаполь и Сицилію для пользованія тамъ больныхъ, не могли получить паспортовъ отъ Неаполитанскаго Посланника, который объявилъ, что его Правительство не желаетъ, чтобы Французскіе лѣкаря, проникнутые невыгоднымъ образомъ мыслей, распространяли раздоры въ Сициліи и Неаполѣ.

— По донесеніямъ *Алжирскаго Монитора* отъ 21 ч. войско стоящее въ лагерѣ Гуэльма, дало сраженіе съ Арабами Константинскаго Бѣя. Полковникъ *Дювивье* замѣтивъ въ одинъ день на разсвѣтѣ, что непріятель маневрировалъ на возвышенностяхъ южной стороны Гуэльма, тотчасъ выступилъ противу него съ 600 чел. пѣхоты, 120 конницы и съ 2 полевыми орудіями, настигъ его на 2 часа пути отъ Гуэльмы и тотчасъ началъ атаку. Непріятель имѣвшій 5,000 чел., видя на своей сторонѣ большій перевѣсъ, окружилъ наше войско, но не могъ причинить никакого вреда. Полковникъ *Дювивье* причинившій Арабамъ большой уронъ, совершилъ ретирату до лаге-

днѣвъ политическихъ, которыхъ obecнось въ Кантонахъ могла бы нарушить стосунки добраго сѣдства.”

— Jeden z tutejszych dzienników donosi: „W dziennikach Angielskich daje się postrzegać od dni kilku ciągła jakaś obawa o stan zdrowia Królowej *Wiktoryi*, a listy prywatne dają do zrozumienia, że na przyszłym Parlamencie będzie zapewne wniesiony projekt do uchwały następstwa, na przypadek, gdyby Królowa zeszła bezpotomnie. Zdaje się wszelako, że Izba Wyższa nie postanowi nic takiego, co by zmianę w zasadzie następstwa tronu przynosiło.”

— Dzisiejszy *Monitor* zawiera rozporządzenie Królewskie, pociągające wszystkie okręty Neapolitańskie i pod banderą tego kraju w portach francuzkich, do opłaty cła, prawem ustanowionego. W razie, jeżeliby ta opłata nie była tak wysoką, jak te, którym podlegają okręty Francuzkie w portach Neapolitańskich, tedy władze Francuzkie, mogą, oprócz opłaty prawney, żądać dodatkow, opłatom Neapolitańskim wyrównujących.

— Sprawa Jenerała *Donadiu*, legitymisty, wytoczona wczora przed sąd Assysów, z powodu napisanego przezeń dziełka: „*O Dawney Europie, o Królach i narodach naszych czasów*,” ściągnęła mnóstwo słuchaczów. Mimo bardzo zręczney obrony, mianey przez Pana *Chaix-d'Estange*, sąd uznał Jenerała *Donadiu* winnym obrazu przeciwko Królowi i zamachu na obalenie jego Rządu, a następnie osądził go na dwuletnie więzienie i 5,000 fr. kary. Wydawcę dziennika *Quotidienne*, który z tego dziełka umieścił wyjątek w swém piśmie, uznał tenże sąd niewinnym.

— W *Gazette de France* czytamy: „P. *Genoude* stawiony był wczora przed sędzią instrukcyjnym. Słuchanie jego trwało półczwartą godziny. Oskarżony on jest, jako będący w porozumieniu z Pp. *Berryer* i *Walsh*, względem przywrócenia Xiężny *Berry* i jej syna do Francyi, zrządzzenia wojny domowej i obalenia Rządu teraźniejszego. Oskarżenie to zasadza się na liście podziękowania do Xiężny *Berry* od Pana *Genoude*, który wręczył P. *Walsh* i na liście od P. *Berryer* do P. *Walsh*. Takżę u drugiego z naszych współpracowników P. *Nettement*, który teraz jest w Londynie, odbyło się przesłuchanie.”

— Dwaj tuteysi Botanicy kupili w Szkocyi nową Kamelię, nazwaną *Fryderyk Wielki*, za 1,250 fr., dotąd niewidzianej jeszcze wielkości. (A.P.S.Z.)

Dnia 30.

W Verdun rozeszła się dnia 24 pogłoska, której mało dawano wiary, jakoby Xiąże Ludwik *Bonaparte*, przybył w tamte okolice i ukrywał się w niedalekim ztamtąd miejscu Fresnes-en-Voevre. Czy to z tego powodu, czy z innego, niezawodną jest wszakże rzeczą, że wszystkie powozy, przybywające do Verdun, Nancy i Montmedy, przetrząsano starannie, a przy bramach i rogatkach postawiono żandarmów. Osoby, które zwykły miewać z dobrego źródła wiadomości, zapewniają, że policya, nie Xięcia Ludwika *Bonapartego*, ale inną, ważniejszą, śledzi osobę.

— Młodzi lekarze tuteysi, którzy pojechali do Neapolu i Sycylii dla ratowania tam chorych, nie mogli uzyskać pasportów od Posa Neapolitańskiego, który oświadczył, iż Rząd jego nie życzy sobie, aby francuzcy lekarze, przejeżdżając z temi zasadami, niezgodą w Sycylii i Neapolu rozsiewali.

— Według *Monitora Algierskiego* z dnia 21, woysko stojące w obozie Guelma, stoczyło walkę z Arabami Bęja Konstantyny. Półkownik *Duvivier*, dostrzegłszy jednego dnia nad świtem, że nieprzyjacieli defilowali na wzgórzach od strony południowej Guelma, wyruszył zaraz przeciwko niemu w 600 piechoty, 120 konnicy i z 2 ma działami polowemi, doścignął go o 2 godziny drogi od Guelma i natychmiast atak rozpoczął. Nieprzyjacieli, mający 5,000 ludzi, widząc tak wielką przewagę numeryczną na swojej stronie, otoczył nasze woysko, ale nie mógł żadney szkody wyrządzić. Półkownik *Duvivier*, który zadał Arabom klęskę wielką, uzupełnił swój odwrot w jak najlepszym porządku, aż do

ря въ величайшемъ порядкѣ. У него 4 чел. убито и 14 ранено, всѣ они отвезены въ Гуэльму. Ничего рѣшительно не попалось непріятелю. Арабы не болѣе успѣли при нападеніяхъ своихъ на поколѣнія состоящія подъ Французскимъ покровительствомъ и находящіяся въ окрестностяхъ Гуэльмы. Полковникъ *Дювилье* увѣрилъ ихъ въ защитѣ и сдержалъ слово; имъ довольно оставалось времени, чтобы свои наметы и скоть отправить въ безопасное мѣсто.

— Правительство получило сегодня следующую депешу: „*Бордо 28 Июля*. Донесенія полученные 25 ч. въ Сарагоссѣ, утверждаютъ навѣрное, что *Донъ-Карлосъ* прибылъ въ Алиагу и Камарилласъ, *Ораа* въ Мора де Рубіелосъ, *Эспартеро* въ Санти Эуладіа а *Буэренсъ* въ Бланка. Такимъ образомъ экспедиція въ Дарока, обратилась на право въ Кантавіеху, всегда подь предлогомъ возвратиться чрезъ Эбро. Побѣги нисколько не прекращаются.“

31-го Июля.

Вчера послѣ тридневнаго пребыванія въ Тюльери, Король съ Королевою и своею Фамиліею отправился въ Нёльи, откуда выѣдутъ въ замокъ Э.

— Г. Лавока, тотъ самый, который отличился въ процессѣ *Фіески* а потомъ вторично не былъ избранъ въ легіонъ національной гвардіи, которой былъ Полковникомъ, теперь пожалованъ Командорскимъ крестомъ Почетнаго Легіона.

— Многие усердно ходатайствуют у Военного Министра на щегъ возвращенія къ дѣйствительной службѣ Генерала *Рини*, но Ген. *Бернарз* до сихъ поръ не оказалъ снисходительности.

— Получена по телеграфу следующая депеша: „Вордо 29 Июля. 22 Июля *Донз-Карлосъ* съ малымъ числомъ войска прибылъ въ Кантавіеха. Въ этотъ же самый день *Эспартеро* былъ въ Санта Эулаліа, *Ораа* въ Мора а *Буаренс* обратился къ Теруэлю. Въ Эстеллу прибыло 400 Карлистскихъ раненыхъ въ сраженіи 21 ч. при Эбро.“

— По письмамъ изъ Берлина отъ 18 Іюля, Прусскій Король какъ только получилъ извѣстіе о постановленіи Короля Ганноверскаго, объявилъ что это не согласно съ его мнѣніемъ, и посему написалъ письмо къ Королю *Эрнесту Августу*, советуя ему, чтобы имѣлъ болѣе предосторожности въ своихъ поступкахъ. Донесеніе это кончится слѣдующимъ образомъ: „Генераль *Мифлингъ*, извѣстный по своей умѣренности, избранъ Посланникомъ въ Ганноверъ, для устраненія всѣхъ поводовъ, которые могли бы возбудить общее неудовольствіе жителей.“

— На щетъ второй Карлистской экспедиціи отправленной изъ Наварры, носятя самые разнообразныя слухи. 21 ч. экспедиція встрѣтилась при Эбро съ Христиносима; почему произошло сраженіе, въ которомъ обѣ стороны приписываютъ себѣ победу.

— Уведомляютъ изъ Байонны, что договоры на счетъ займа 250 мил. для Испаніи наконецъ приведены въ исполненіе.

— *Messenger* напечаталъ статью въ которой стара-
ется доказать, что единственныиъ и непремѣннымъ
наиѣреніемъ *Донз-Карлоса* есть походы въ Мадридъ,
но какіе бы ни были его планы и виды, кажется
однако, что *Ораа* и *Эспартеро* рѣшилисъ идти ему
по пятамъ, только Баронъ *Меерз* встрѣчаетъ пре-
пятствіе въ своихъ хорошихъ наиѣреніяхъ отъ у-
порства Барселлонскихъ жителей. (G. C.)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 25-го Июля.

Слышно что царствующая Королева 10 Августа, формально переедет въ Виндзорскій замокъ.

— Национальное Ирландское общество, определило поднести адресъ Королевы, въ которомъ намѣрено просить Ея Велич., обратить вниманіе на насильственные поступки вновь произведенные противъ Католиковъ, по случаю коихъ, убито трое дѣтей.

— Принцъ Людвикъ Бонапарте 6 Іюня предъ своимъ отъѣздомъ изъ Нью-Йорка, написалъ письмо къ Президенту Соединенныхъ Штатовъ въ Вашингтонъ, изъявляя свое сожалѣніе, что ему обстоятельства не дозволили познакомиться съ нимъ и путешествовать по этой странѣ короче узнать, нравы и государственное уложеніе, потому, что опасная болѣзнь матери, заставляя его скорѣе спѣшить въ Англію, откуда онъ намѣренъ отправиться въ Швейцарію. Наконецъ онъ опровергаетъ, какъ самъ говоритъ, ложные слухи, что будто онъ принялъ какія то обязательства противу Французскаго Правительства.

— О сильномъ движеніи въ которое приведена Великобританія по поводу общихъ выборовъ, можно дать понятіе тѣмъ, что увеличеніе доходовъ почты въ сіе время простирается до 100,000 ф. стер. Почти не менѣе значительны доходы типографій за печатаніе донесеній, циркуляровъ, адрессовъ и билетовъ,

obożu. Miał 4 ludzi zabitych, 14 ranionych, których wszystkich do Guelmy uprowadzono. Nic zgota nie dostało się w ręce nieprzyjaciela. Arabowie nie byli szczęśliwsi w napadach swoich na pokolenia, zostające pod opieką Francuzką, a znajdujące się w okolicy Guelma. Półkownik *Duvivier* zapewnił im obronę i dotrzymał słowa: miały dosyć czasu, namioty i bydło swoje uprowadzić w miejsce bezpieczne.

— Dziś otrzymał Rząd następującą depezę: „*Bardeaux, 28 Lipca*. Doniesienia, otrzymane d. 25-go w Saragossie, utrzymują z pewnością, że *Don Carlos* przybył do Aliaga i Camarillas, *Oraa* do Mora de Rubielos, *Espartero* do Santa Eulalia, a *Buerens* do Blanca. Tym sposobem, wyprawa dążąca do Daroca, skierowała swój pochód na prawo ku Cantavieja, dając zawsze do poznania, że ma zamiar powrócić przez Ebro. Zbiegowstwo nie ustaje bynajmniej.”

Dnia 31.

Wczora po trzydniowym pobycie w Tuilleryach, wyszedł Król z Królową i rodziną swoją do Neuilly, z kąd mają się udać do zamku Eu.

— Pan *Lavocat*, ten sam, który cokolwiek w procesie *Fieschiego* figurował, a potem nie był powtórnie obranym w legii gwardyi narodowej, której był Półkownikiem, został teraz ozdobiony krzyżem Komandorskim Legii Honorowej.

— Wiele osób wstawia się bardzo usilnie u Ministra wojny za przywróceniem do służby czynney Jenerała *Rigny*, ale Jenerał *Bernard* pokazał się dotąd nieugiętym.

— Depesza dziś przez telegraf otrzymana, brzmi w te słowa: „*Bordeaux, 29 Lipca*. Dnia 22 Lipca przybył *Don Karlos* z małą tylko liczbą wojska do Cantavieja. Tegoż samego dnia był *Espartero* w Santa-Enlalia, *Oraa* w Mora, a *Buerens* obrócił się na Teruel. Do Estelli przybyło 400 Karolistów, ranionych w bitwie d. 21 nad Ebro.”

— Podług listów z Berlina daty 18 Lipca, Król Pruski, jak tylko powziął wiadomość o postanowieniu Króla Hannowerskiego, oświadczył wyraźnie, iż to nie zgadza się z jego przekonaniem, i dla tego napisał list do Króla *Ernesta Augusta*, radząc mu, ażeby więcej był ostrożnym w postępowaniu swoim. To doniesienie kończy się w następujący sposób: „Generał *Müßling*, mianowany ze swego umiarkowania, wybrany został na Posła do Hannoveru, dla wstrzymania kroków, któreby mogły być powodem ogólnego nienakontentowania mieszkańców.”

— Względem drugiej wyprawy Karolistowskiej, wysłanej z Nawarry, obiegają nierzadkie wieści. Dnia 21 zeszła się wyprawa nad Ebro z Krystynianin; z powodu czego przyszło do bitwy, w której obie strony przypisują sobie zwycięstwo.

— Donoszą z Bayonny, że układy o pożyczkę 250 milionów dla Hiszpanii, przyszły nareszcie do skutku.

— *Messenger* umieścić artykuł, w którym stara się powiedzieć, że jedynym i koniecznym zamiarem *Don-Karlosa* jest pochod na Madryt; lecz jakiegobądź są plawy i widoki jego, zdaje się przecieź, że *Oraa* i *Espadero* postanowili nareszcie trop w trop za nim teraz postępować; tylko Baron *Meer* doznaje w swych do-
rnych chęciach przeszkody, przez upor mieszkańców *Barcellony*. (G. C.)

BRYTANIA WIELKA I IRLANDYA.

Londyn, dnia 25-go Lipca.

Słysząc, że Panująca Królowa dnia 10 Sierpnia, przeniesie się formalnie do zamku Windsor.

— Związek Narodowy Irlandzki uchwalił adress do Królowey, w którym ma upraszać łaskawego zwrócenia Jey uwagi, mianowicie na gwałtowne postępowania, których się znówu dopuszczono nie dawno przeciwko Katolikom, i przy tey okoliczności zastrzelono troje dzieci.

— Xiążę Ludwik *Bonaparte*, 6-go Czerwca przed odjazdem swoim z Nowego-Yorku, napisał list do Prezydenta Stanów Zjednoczonych w Washingtonie, wyrażając żal swój nad tém, że okoliczności nie dozwoliły mu zabrać z nim znajomości, i podróżując po kraju, rozpoznać jego obyczaje i ustawy, ponieważ niebezpieczna choroba matki jego, powoduje go odpłynąć do Anglii, zkąd będzie się starał dostać do Szwajcaryi. Nakoniec zaprzecza, jak sam powiada, potwarczym wieściom, iż jakoby on przyjął niejaki zobowiązania przeciwko Rządowi Francuzkiego.

— O gwałtowném poruszeniu, w jakie wprawiły Anglią powszechne wybory, może to dać pojęcie, że podwyższenie dochodów pocztowych w tym czasie wynosi więcej, jak 100,000 fun. szter. Niemate są także dochody drukarni za publikacye, cyrkularze, adreśsa i biuletty, w których uprasza się o głosy. *Morning Chronicle*

въ которыхъ приглашаютъ о подачѣ голосовъ. *Morning Chronicle* прибавляетъ къ этому еще прибылъ хирургамъ за перевязанныя головы и переломленные кости при выборахъ.

— Два новыя сочиненія, здѣсь изданныя, по обстоятельству времени, привлекаютъ общее вниманіе, *Шпенсера Путешествіе по Черкасской Землѣ и Крыму* и сочиненіе Генерала *Шавы*, который служилъ до распущенія иностраннаго легіона въ Португальскомъ и Англійскомъ вспомогательныхъ полкахъ.

— По донесеніямъ изъ Лиссабона, на островѣ Санъ Жоржъ, одномъ изъ острововъ Зеленаго Мыса, произошло волненіе въ пользу *Донъ-Мигуэля*. Въ день рожденія Королевы, разнесся тамъ слухъ о ея смерти, равно и о томъ что два фрегата отплыли изъ Лиссабона въ Геную за *Донъ-Мигуэлемъ*. Это произвело всеобщее волненіе, народъ провозгласилъ *Донъ-Мигуэля* и наложилъ амбарго на всѣ корабли. Начальникомъ возстанія былъ нѣкто *Иоакимъ д'Алмеида*. Изъ Терсейры отправлено на корабль 80 чел. для усмиренія этого острова. (A.P.S.Z.)

ИСПАНІЯ.

Мадридъ, 22-го Іюля.

Министерство уведомило Кортесовъ, что избирательныя общества созданы на 5 ч. Октября, новыя же Кортесы соберутся 29 Ноября.

— Здѣсь и въ Толедо открытъ Карлистскій заговоръ, въ слѣдствіе коего арестовано 40 лицъ, а между прочими Графиня *Алваресъ*.

— Слышно, что по поводу волненій обнаруживающихся въ разныхъ Португальскихъ городахъ, Барону *дасъ Антасъ*, отправлено повелѣніе, чтобы онъ съ войскомъ возвратился въ Португалію. (G. C.)

ТУРЦІЯ.

Константинополь, 15-го Іюля.

Въ честь праздника благополучнаго возвращенія Султана въ столицу, учреждены публичныя увеселенія на лугу при Скутари, которыя начались 8 ч. с. м. Для Членовъ Дипломатическаго Корпуса, приглашенныхъ туда Портою, были приготовлены четырехмѣстные экипажи, богато убранныя верховыя лошади и шатры для отдыха. Султанъ также прибылъ въ четырехмѣстномъ экипажѣ.

— Султанъ приказалъ, чтобы такъ называемыя *софтасы*, или Турецкіе ученики, съ сихъ поръ были подвергнуты строгому присмотру за ихъ поведеніемъ и жизнью, и чтобы о томъ были представляемы рапорты. Причиною сего поступка, ихъ неудовольствіе, по причинѣ Европейскихъ новостей, которыя Султанъ старается ввести.

— Брачный союзъ Султанши *Амиу* еще отложенъ, хотя ея дворъ и домъ устроены. Видно, что еще Султанъ не надумался. Между тѣмъ съ большимъ стараніемъ ищутъ ея руки.

Александрія, 16-го Іюня.

Домогательства Англійскаго Консула возбудили здѣсь общее любопытство, до какой степени пойдутъ за его примѣромъ прочіе Консулы, въ настаиваніи на соблюденіе трактатовъ заключенныхъ съ Портою.

— Давно предполагаемый проектъ устройства на Нилѣ исполнскаго моста, кажется наконецъ близокъ къ исполненію. Мостъ немедленно будетъ начатъ и какъ утверждаютъ кончится въ шесть лѣтъ. Это огромное строеніе, будетъ заложено при концѣ Дельты, 5 миль ниже Каира на мѣстѣ гдѣ рѣка разделяется на два русла, устроенъ же будетъ такъ, чтобы зимою, когда вода на Нилѣ опадаетъ очень низко и не можетъ быть полезна для плодородія, могъ бы служить мѣсто шлюза, для подниманія воды до нужной высоты. Исчислено, что сначала нужно будетъ около 24,000 работниковъ для сыпанія плотинъ, копки побочныхъ каналовъ и проч., 340 кузнецовъ и 650 плотниковъ, которые будутъ выписаны изъ правительственнаго арсенала въ Александрію. По недостатку обыкновенныхъ работниковъ для сего занятія, будетъ употреблено 4 до 5 полковъ войска. (G. C.)

РАЗНЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Лембергская газета сообщаетъ: Издвѣніемъ Франца Пиллера издана книга на польскомъ языкѣ подъ заглавіемъ: *Холодная вода какъ преимущественное средство сохраненія здоровья и легенія больныхъ*, съ гравюрою имѣющею надпись:

Chceszli być zdrowym, mocnym doczekać lat wiele,

Pić dosyć wody, myć się, bierz zimne kąpiele.

Извѣстно, что это не первое сочиненіе подобнаго рода, изданное Нѣмецкими лѣкарями, кому же теперь вѣрить, тѣмъ ли, которые по случаю холеры запряцаютъ холодныя ванны, или тѣмъ, которые вообще совѣтуютъ употреблять ихъ для здоровья.

Вильна. Типографъ А. Марциновскаго. Печатаѣ дозволяется. Августа 6 д. 1837 г. — Цензоръ Стат. Совѣт. Кав. Левъ Боровскій.

додaje jeszcze do tego zarobek chirurgów za opatrzenie głów i goleni, które będą pokaleczone i połamane podczas wyborów.

— Два nowe dzieła, które tu wyszły, ze względu okoliczności czasu, ściągają na siebie uwagę, t. j. *Spencera „Podróż przez Czerkassy i Krym”* i dzieło *Jenerała Shaw*, który aż do rozwiązania legii zagranicznej służył w Portugalskiej i Angielskiej legii posiłkowej.

— Podług doniesień z Lishony, na wyspie Przylądka Zielonego St. George zaszło poruszenie na rzecz *Don-Miguela*. W dzień urodzin Królowey, rozbiegła się tam pogłoska o jej śmierci, oraz, że dwie fregaty wypłynęły z Lishony, dla zabrania w Genui *Don Miguela*. To sprawiło powszechnę wzruszenie umysłów, lud obwołał *Don Miguela* i włożył embargo na wszystkie okręty. Na czele buntu stanął niejaki *Joaquim d'Almeida*. Do Terceiry przypłynęło 80 ludzi, dla uśmierzania wyspy. (A.P.S.Z.)

HISZPANIA.

Madryst, dnia 22 Lipca.

Ministeryum doniosło Korteżom, że kollegia wybiercze zostały zwołane na d. 5 Października, nowe zaś Korteży zgromadzą się d. 29 Listopada.

— Tu i w Toledo odkryto spisek Karolistowski, w skutku czego aresztowano 40 osób, a między innemi hrabinę *Alvarcal*.

— Słychać, że z powodu burzliwości, objawiającej się w różnych miastach Portugalskich, posłano rozkaz Baronowi *das Antas*, ażeby z wojskiem wracał do Portugalii. (G. C.)

ТУРЦЫЯ.

Konstantynopol, d. 13 Lipca.

Na obchód uroczysty szczęśliwego powrotu Sułtana do stolicy, były dane zabawy publiczne na łące pod Skutari, które się z dniem 8 h. m. rozpoczęły. Dla członków ciała dyplomatycznego, których tam zaprosiła Porta, były przygotowane poczwórne powozy, bogato przystrójone konie wierchowe i namioty dla wypoczynku. Sułtan przybył także w poczwórnym powozie.

— Sułtan rozkazał, ażeby odtąd tak zwani *softas* czyli uczniowie tureccy, podlegali surowemu dozorowi w ich sposobie prowadzenia się i życia, i żeby o tém były rapporta składane. Przyczyną tego kroku, jest ich nieprzychylność do nowości europejskich, które Sułtan zaprowadzać usiłuje.

— Zamezcie Sułtanki *Atyi*, zostało jeszcze wstrzymane, chociaż jej dwór i dom już są urządzone. Wiadac, że nie namyslił się jeszcze Sułtan, tymczasem zaś robią wielkie starania i zabiegi o jej rękę.

Alexandrya, 16 Czerwca.

Wymagania Konsula Angielskiego, obudziły tu powszechną ciekawość, jak też dalece pójdą za jego przykładem inni konsulowie, w obstawianiu za szanowaniem traktatów z Portą zawartych.

— Oddawna układane projekta urządzenia na Nilu olbrzymiego mostu, zdają się nakoniec bliskiemu doprowadzenia do skutku. Most niezwłocznie zostanie rozpoczętym i ukończy się, jak zapewniają, w przeciągu lat sześciu. Ogromna ta budowa, założoną bydy ma na końcu Delt, o 5 mil niżej Kairu, w miejscu gdzie się rzeka rozdziela na dwa ramiona, urządzoną zaś będzie tak, ażeby zimą, kiedy woda Nilu opada nazbyt nisko i nie może bydy wiozcy do użyżniania pól użyteczną, służyć mogła zamiast śluzy, dla podwyższenia wody w żądanej wysokości. Wyrachowano, iż w początkach trzeba będzie około 24,000 robotników dla sypania grobli, kopania pobocznych kanałów i t. p., 340 kowali i 650 cieśli, którzy sprowadzeni zostaną z arsenału rządowego w Alexandryi. Z powodu braku robotników zwyczajnych, do tej pracy użyte bydy mają 4 do 5 półków woyska. (G. C.)

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

W Gazetach Lwowskich czytamy: — „Nakładem Franciszka Pillera wydano książeczkę, p. t. „*Zimna woda, jako osobliwszy środek utrzymania zdrowia i leczenia chorych*,” z ryciną mającą podpis:

Jak wiadomo nie jest to pierwsze dziełko tego rodzaju, przez niemieckich lekarzy wydane, komuż teraz wierzyć: czy tym, co z powodu cholery, zakazują zimnych kąpiei, czy tym, co je w ogólności dla zdrowia doradzają.